Veelzijdig Aruba verbeeld in kleurrijke 'hangmat-jurk'

TILBURG — "We zijn de spirituele verbinding met onze voorouders op een bepaald moment kwijtgeraakt. Daardoor kunnen mensen tegenwoordig ook moeilijk verbinding met elkaar maken", aldus de Arubaanse kunstenares en danseres Alydia Wever. Samen met kunstenaar Ryan Oduber exposeert ze sinds afgelopen weekeinde in het Tilburgse TextielMuseum met het doel om die verbinding te herstellen.

door onze correspondent
Otti Thomas

De interesse voor de opening was groot.

De expositie Textile now toont het werk van elf internationale kunstenaars die verhalen vertellen met textiel. Behalve kleding gaat het onder meer om wandkleden, vlaggen en affiches, maar ook een landschap van organisch gevormde kussens, bedoeld om aan te raken. Bezoekende kinderen hebben gelukkig geen extra aanmoediging nodig om op de kussens te gaan zitten of liggen. Centrale thema's voor de expositie zijn kolonialisme, klimaat, migratie en identiteit. De ontwerpafdeling van het museum hielp met de creaties.

Het werk van Wever en Oduber verbeeldt de Arubaanse identiteit als een samensmelting van culturen. Het is een kleurrijk, gebreide jurk met afbeeldingen van grottekeningen en aloeplanten. Er zijn tientallen voorwerpen in verwerkt, zoals de bekende Dulce di Lechi-melksnoepjes, schelpen, Caribisch zeewater, plukken haar van Wever en zilveren lepeltjes die verwijzen naar de West-Indische Compagnie (WIC) en Verenigde Oostindische Compagnie (VOC) als koloniale invloeden.

De titel Dilanti di Bientu, ofwel voor de wind gaan, verwijst naar de Caribische feestcultuur waarmee vaak gevlucht wordt voor de grote uitdagingen van het leven. In de bijbehorende video Mi Tumba danst Wever een choreografie in traditionele en moderne kleding. De tekst bij de video maakte duidelijk dat een 'tumba' niet alleen een Afrikaanse trommel en ritme is, maar in het Spaans ook 'graf' betekent. Aruba danst misschien op de rand van de afgrond, is de uitleg.

"Het is moeilijk te beschrijven in weinig woorden, maar het is de samenkomst van verschillende culturen, verschillende gebieden, verschillende DNA's", zegt Oduber terwijl hij naar de jurk wijst. De lagen van de jurk komen bij het hoofd samen in de kenmerkende touwenstructuur van een hangmat. "De hangmat symboliseert je afkomst, je oorsprong. Want alles wat in je hoofd gebeurt, hoe je nu bent, is gevormd door de plek waar je vandaan komt. Soms worden hangmatten ook doorgegeven van moeder naar dochter", zegt hij.

Het kunstwerk draait rond omdat die identiteit voortdurend in ontwikkeling is. "We bewegen, we ademen, we staan niet stil. We zijn ons er niet altijd bewust van, maar ons brein en ons hart gaan door", zegt Wever. Op diezelfde manier is de identiteit – de ziel – in beweging, maar wordt volgens Wever te vaak vergeten. "Soms voelen we opeens dat onze ziel contact met ons probeert te maken", zegt ze.

De twee kunstenaars hopen dat hun werk een idee geeft van de Arubaanse identiteit, maar bezoekers ook stimuleert om zich bewust te zijn van hun eigen identiteit. Dat is nodig om contact te maken met anderen. "We hebben te maken met de ene crisis na de andere. De oorlog in Oekraïne, de coronacrisis, hele zware klimaatverandering. Het is nu tijd om daarop te reflecteren en te kijken hoe we hier samen uit kunnen komen", aldus Oduber.

Foto's: Otti Thomas

Alydia Wever en Ryan Oduber voor de ronddraaiende jurk.

Afgelopen zaterdag maakte Wever in haar openingsdans een liefdevol begin met dat contact. Terwijl ze bloemen overhandigde aan bezoekers, zei ze: "Alstublieft. Vergeef me. Het spijt me. Ik houd van je. Bedankt!" Woorden van dank en excuses voor het vergeten van elkaar en de voorouders. In het Papiaments, Engels en Nederlands. Na enige tijd gaan de bezoekers bijna vanzelfsprekend met diezelfde woorden antwoorden. Het contact is gemaakt.

De expositie Textile Now is te zien van 10 juni tot en met 1 oktober in het TextielMuseum in Tilburg. Meer informatie staat op textielmuseum.nl.